

1. Obiekt

KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W. ŚW. MARCINA

2. Czas powstania

1616 r.

3. Miejscowość

CHOTÓW

11. Zdjęcia, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

1

2

4. Adres

Chotów 83
98-345 Mokrsko

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

województwo

sieradzkie

gmina

Mokrsko

pow. WIELUŃ

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Chotów, Chothowo, Cothno (średn.)

7. Przynależność administracyjna 1 VI 1975

województwo

łódzkie

powiat

Wieluń

8. Właściciel i jego adres

Parafia Rzym.-Kat. w Chotowie
Chotów 82; 98-345 Mokrsko
diecezja częstochowska

9. Użytkownik i jego adres

j. w.

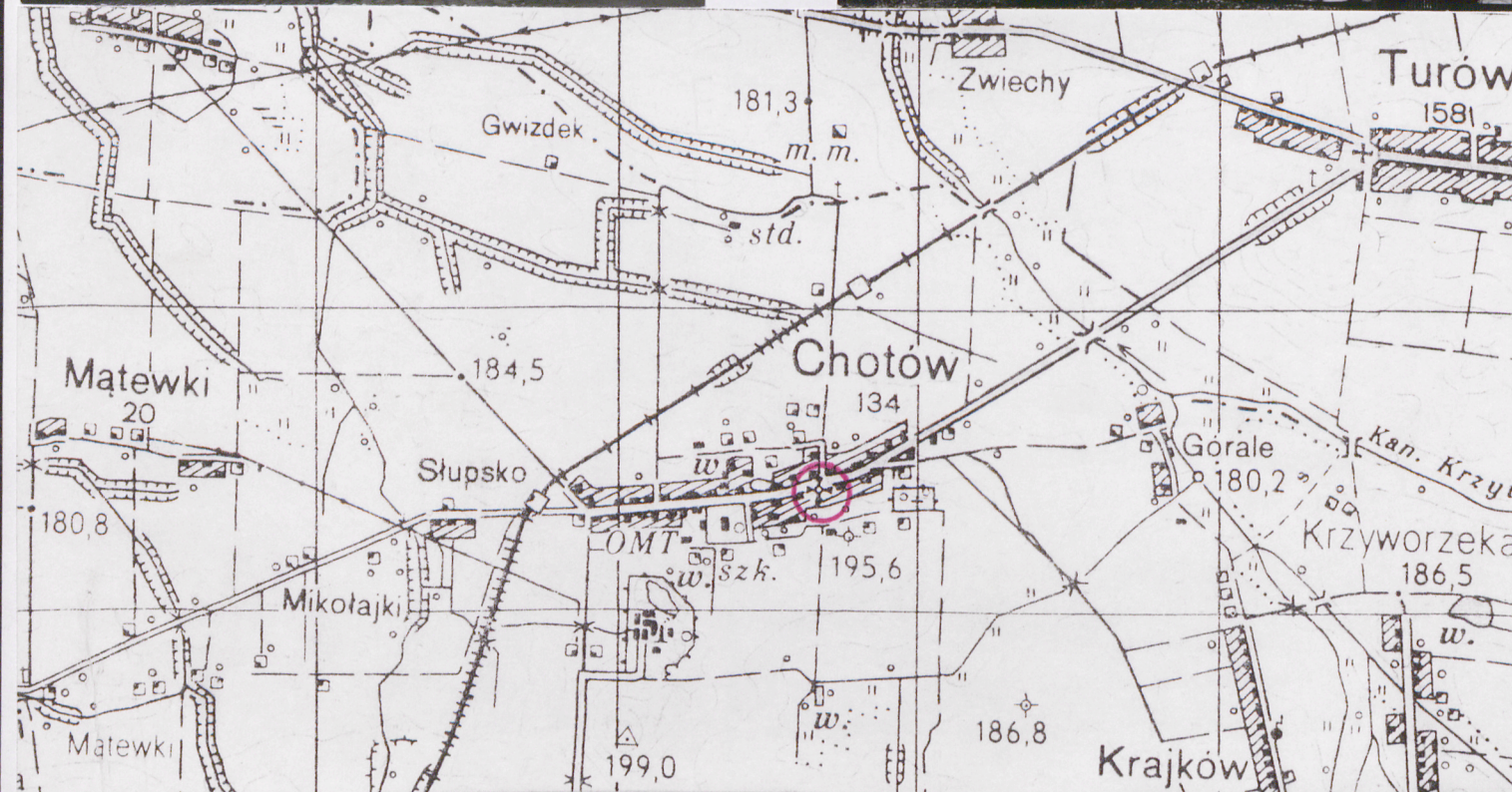
10. Rejestr zabytków

934

Nr 112/A

data

30.12.1967 r.

1:25 000

12. Autorzy, historia obiektu, określenie stylu.

Wieś Chotów posiada metrykę późnośredniowieczną i w źródłach pisanych z tego czasu występuje (w lekcjach: Chotow, Chothowo, Cothno) od 1308 r., kiedy to wzmiankowany został Otton z Ch., rektor kościoła św. Elżbiety. W XIV i XV w. siedzieli tutaj na działach rodzinnych Chotowscy, ale miejscowość nie wchodziła w skład większej majętności.

Miejscowa parafia (wzmiankowana dowodnie w 1459 r.) sięga zapewne początków XIV stulecia, za czym może przemawiać m.in. rozpowszechniony w niej kult św. Idziego, będącego zarazem patronem parafii. W 1520 r. funkcjonował w Chotowie drewniany kościół p.w. św. Marcina, a do parafii (wchodzącej w skład archidiakonatu wieluńskiego) należały 4 wsie: Chotów, Kurów, Turów i Słupska. Uposażenie świątyni stanowił 1 łan, a 2 i pół łana miał pleban.

Nowy kościół w 1616 r. wybudował z kamienia i cegły proboszcz chotowski Grzegorz Manicius (z Monic, obecnie część Sieradza), a konsekrował go 13 IV 1625 r. bp krakowski Adam Goski.

Z akt wizytacji kanonicznych wynika, iż np. w 1763 r. w świątyni znajdowało się 5 ołtarzy: Matki Bożej, św. Rocha, św. Barbary, św. Piotra

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wewnętrzne wyposażenie, instalacje)

SYTUACJA - kościół położony w środkowej części Chotowa (wsi typu ulicowego), po południowej stronie drogi ze Skomlina przez Turów do Wielunia, vis a vis skrzyżowania z drogą do Dąbrowy koło Wielunia. Obszar przykościelny ulokowany jest w ciągu zabudowy miejscowości, i wydzielony zeń parkanem o obrysie nieregularnego owalu, o osi podłużnej równoległej do pierwszej z wymienionych wyżej dróg. Od strony pñ. cmentarz przykościelny graniczy z drogą, w stosunku do której jego poziom użytkowy jest wyniesiony nieco ponad 1 m, a od pñd. przylega doń teren plebanii. Od strony zach. przed ogrodzeniem znajduje się parking, łagodnie wznoszący się ku S; rubież wsch. stanowią granice siedliska. W wysokim parkanie (dołom murowanym, a wyżej o ażurowych, metalowych przesłach pomiędzy murowanymi słupkami) od zach. brama główna (w jej szerokości schody o 5 stopniach) z dwiema furtami, od. pñ.-wsch. brama boczna z furtami, a od pñd.-wsch. furtka na skomunikowanie z plebanią. Wewnątrz ogrodzenia kościół otoczony pierścieniem drzew; od wsch. ażurowa, współczesna dzwonnica z przesł metalowych. Pomiędzy skarpy ściany wsch. prezbiterium wbudowany ołtarz polowy. Świątynię otacza wybetonowana droga prosesyjna o kształcie ośmioboku, z sięgaczami do furt.

Kościół orientowany.

MATERIAŁ, KONSTRUKCJA, TECHNIKA - Ściany: murowane na zaprawie wapiennej, kamienne (wieża) i kamiennie-ceglane, z wapienia żelazistego (ze złóż lokalnych - np. Olewin k. Wielunia ?) i eratyków oraz cegły pełnej; tynkowane, na zewnątrz tynki cementowo-wapienne, wewnątrz wapienne i wapienno-cementowe, malowane.

Sklepienia: ceramiczne - kolebkowe z lunetami w zakrystii, kruchcie i prezbiterium (z dekoracją sztukatorską), w nawie kolebkowo-krzyżowe; aneksy sklepienie arkadowe; w przedłużeniu zakrystii (od E) strop z płaskim, tynkowanym sufitem (na dwóch belkach o układzie równoległym do osi wzdłużnej kościoła); w gónych kondygnacjach wieży nagie stropy belkowe.

Wieżba dachowa: drewniana, gęsta (o rozstawie około 1 m), co drugi wiązar pełny, krokwiowo-jętkowa (krokiew z rozporem do belki więzarskiej), z trzema rzędami słupów co drugi wiązar, skrajne usztywnione zastrzałami do płatwi stopowej i pośredniej oraz do krokwi i jętki.

Pokrycie dachowe: kościół i zakrystia kryte blachą ocynkowaną na rąbek stojący; wieża blachą cynkową w łuskę; obróbki blacharskie (skarpy) blacha ocynkowana.

Podłogi: drewniane - deskowe: w zakrystii, wyższych kondygnacjach wieży, emporze muzycznej oraz nawie (w ozdobnym układzie romboidalnym); w kruchcie i prezbiterium posadzki ze sztucznego kamienia; betonowa w drugiej kondygnacji wieży.

Schody: zewnątrzne - na drugą kondygnację wieży, współczesne, betonowe, przybudowane do skarpy i odcinka zachodniej ściany nawy, jednobiegowe, w środkowej partii zabiegowe; wewnętrzne - drewniane: drabiniaste na wyższe kondygnacje wieży; ze ścianami policzkowymi, jednobiegowe na ambonę; w połowie długości prezbiterium stopień o obrysie wypukłym.

Otworki: wejściowe - prostokątne: zewnątrzne: główny portalowy, zamknięty półkoliście; do zakrystii - prosto;

<p>14. Kubatura</p> <p>kościół - 1.522 m³ wieża - 320 m³ zakrystia - 150 m³</p>	<p>15. Powierzchnia użytkowa</p> <p>całkowita - 196 m² w tym: kościół (bez kruchty) - 129 m²</p>	<p>16. Przeznaczenie pierwotne</p> <p>sakralne</p>	<p>17. Użytkowanie obecne</p> <p>sakralne</p>
<p>18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja</p> <p>- po 1957 r. skucie cokołu, prace tynkarskie; - schyłek lat 50.- pocz. 60. - wykonanie schodów zewnętrznych do wieży; lata 70. - wykonanie ołtarza polowego</p>		<p>19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)</p> <p>dobry</p> <p>20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie</p> <p>- uporządkowanie i oczyszczenie górnych kondygnacji wieży, z koniecznością wykonania podłóg; - naprawa tynków wieży;</p>	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

24. Uwagi różne

25. Opracował

tekst

Maria Mikołajczyk, X 1997 r.

imię, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki

Maria Mikołajczyk, X 1997 r.

imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia, fotografie

Maria Mikołajczyk, X 1997 r.

imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowywania negatywów

WO PSOZ w Sieradzu

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego

22. Bibliografia

- KZS, t. II, Województwo łódzkie, red. J. Z. Łoziński, z. 12, Powiat wieluński, Warszawa 1953;
- Katalog kościołów i duchowieństwa diecezji częstochowskiej, red. ks. Jan Związek, Częstochowa 1978, s. 492 - 493;
- J. Łaski, Liber beneficiorum archidiecezji gnieźnieńskiej, t. II, wyd. ks. J. Łukowski, Gniezno 1881, s. 138 - 139;
- SGKP, t. I, red. F. Sulimierski, B. Chlebowski, W. Walewski, Warszawa 1880, s. 639;
- R. Rosin, Słownik historyczno-geograficzny ziemi wieluńskiej w średniowieczu, Warszawa 1963, s. 66 - 67.

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsca przechowywania, sygnatury)

fot. archiwalne z 1934 i 1957 r. w archiwum Wojewódzkiego Oddziału PSOZ w Sieradzu (bez nr inw.).

27. Załączniki

wkładki nr 1 - 6

tzw. karta zielona (aut. Z. Ciekliński, 21 VIII 1966 r.)

1. Miejscowość	Chotów	4. Obiekt (nazwa jak w karcie)	5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)
2. Gmina	Mokrsko	KOŚCIÓŁ PARAFIALNY	cd. historii, cd. opisu, 1 fotografia, szkic sytuacyjny
3. Województwo	sieradzkie	P.W. ŚW. MARCINA	

cd. p. 12. - historia:

Apostoła i MB Bolesnej. W parafii od 12 VII 1600 r. istniało Bractwo Matki Bożej Bolesnej.

styl: późny renesans

cd. p. 13 - opis:

na wieżę -odcinkowo; wewnętrzne: z kruchty do nawy, z nawy do zakrystii, z zakrystii do przedłużenia wsch. oraz z wieży na emporę muzyczną - rozglifione do wewnątrz, zamknięte odcinkowo; okienne - zewnętrzne: prostokątne: w nawie i prezbiterium rozglifione obustronnie, zamknięte łukiem pełnym, w górnej partii wieży - ostrołukowo, w zakrystii - odcinkowo, w przyziemiu okratowane; okrągłe w wieży, tuż pod gzymsem; wewnętrzne: zamknięte odcinkowo (w pierwszym od W przeszle prezbiterium - do górnej kondygnacji zakrystii).

Drzwi: drewniane - zewnętrzne: główne ramowo-płycinowe, dwuskrzydłowe, na 3 parach zawiasów pasowych, z zamkiem kowalskiej roboty, zamknięte półokrągło, od zewnątrz z dekoracją snycerską (płyciny w ramach profilowanych, dolne kwadratowe, górne prostokątne, zamknięte łukiem z symetrycznym ornamentem wiciowym, listwa przymykowa półwałkowa, żłobkowana, toczona na skrajach i w partii środkowej); do zakrystii jednoskrzydłowe, ramowo-płycinowe; na wieżę jednoskrzydłowe, spagowe; - wewnętrzne: z prezbiterium do zakrystii jednoskrzydłowe, ramowo-płycinowe, przeszklone w górnej połowie; na chór muzyczny - deskowe, opierane.

Okna: w nawie i prezbiterium witrażowe (witraże geometryczne), metalowe, stałe, pojedyncze, z rzędem kwater uchylnych, prostokątne, zamknięte półokrągło, podzielone szprosami na kwadratowe kwatery, trójrzędowe; w korpusie nawowym trój-, a w prezbiterium pięciopoziomowe; w zakrystii drewniane - zewnętrzne i wewnętrzne (do prezbiterium) - pojedyncze, krosnowe, dwuskrzydłowe; w ostrołukowych otworach wieży poziome, ukośne żaluzje.

PLAN - kościół jednonawowy, salowy, na planie prostokąta, z prostokątną, dwuprzęsłową nawą, z płytkimi, symetrycznymi aneksami w przeszle

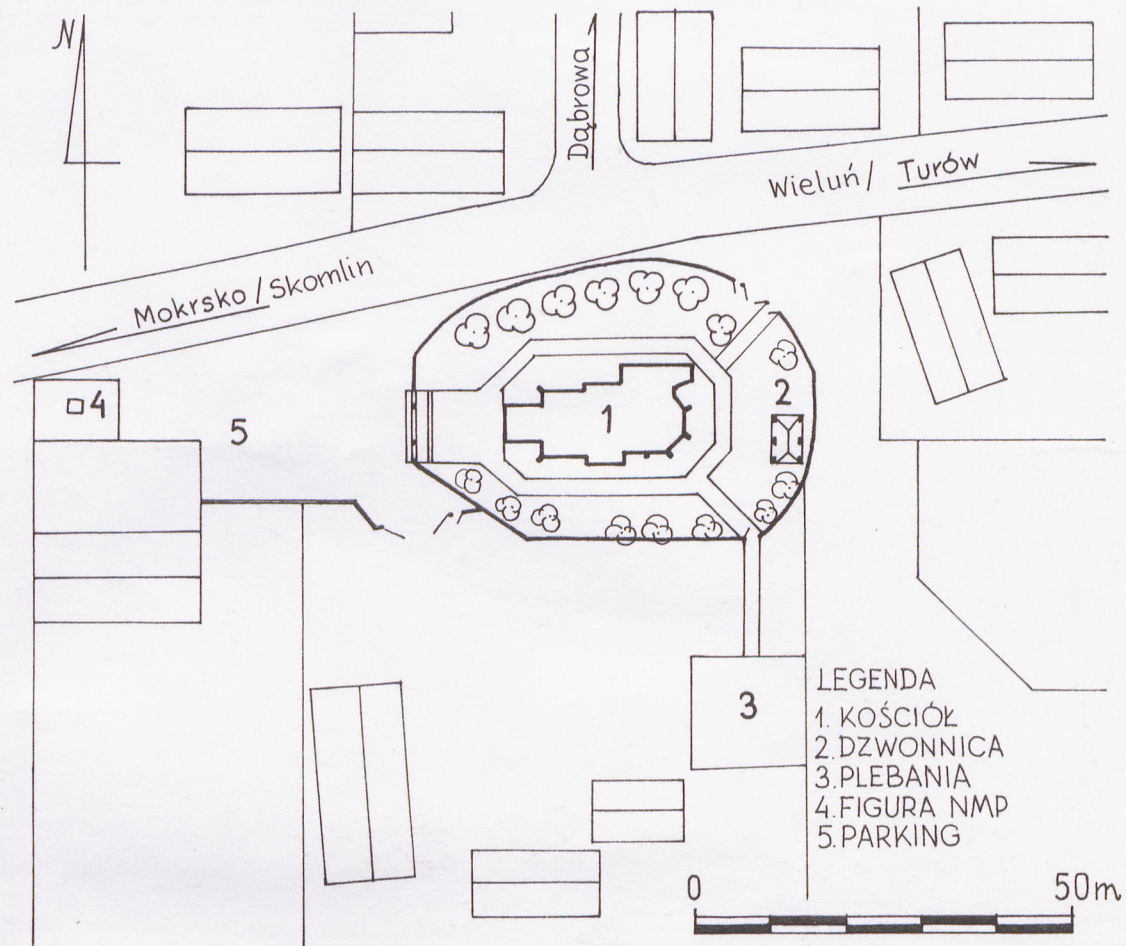
3.

Wkładkę założył:

Maria Mikołajczyk, X 1997 r.
(imie, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów:

WO PSOZ w Sieradzu

1. Miejscowość	Chotów	4. Obiekt (nazwa jak w karcie)	5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)
2. Gmina	Mokrsko	KOŚCIÓŁ PARAFIALNY	cd. opisu, 1 fotografia, rzut
3. Województwo	sieradzkie	P.W. ŚW. MARCINA	

cd. p. 13 - opis:

wsch.; prostokątne, zbliżone do kwadratu, dwuprzęsłowe prezbiterium, tej samej co nawa szerokości, zamknięte trójbocznie. W ścianie płn. prezbiterium, w jej pełnej długości, zakrystia na planie mocno wydłużonego prostokąta, z nieregularnym, czworobocznym (trapezoidalnym) przedłużeniem ku E. Od zach. wieża na planie kwadratu.

KOMUNIKACJA - pozioma: wewnątrz dostępne poprzez kruchtę w przyziemiu wieży oraz przybudówkę w przedłużeniu zakrystii; pionowa: na wieżę i emporę muzyczną schody zewnętrzne; na wyższe kondygnacje wieży (skąd na wieżbę) schody drabinaste. Na górną kondygnację zakrystii z ambony.

BRYŁA - zwarta, jednokalenicowa, kryta wspólnym dachem dwuspadowym, z trójpołaciowym zamknięciem od wsch. Prezbiterium i zachodnia ściana nawy oskarpowane (skarpy narożne przekątniowe, przy nawie uskokowe). We wsch. przeszle nawy płytko wyłamane aneksy, o wysokości nieco powyżej górnych krawędzi okien, kryte daszkami pulpitowymi. Od zach., na osi, masywna wieża o wysokości nieco powyżej kalenicy korpusu, kryta czteropółowym dachem o sinusoidalnie wygiętych połaciach, z ażurową latarnią powyżej, nakrytą ośmiobocznym, gruszkowatym hełmem, zwieńczonym sterczyną z krzyżem. Od płn. przy prezbiterium (do wysokości gzymsu) dostawiona dwukondygnacyjowa zakrystia, nakryta dachem pulpitowym, z połacią przełamaną od wsch. ponad częścią wychodzącą poza linię zamknięcia prezbiterium.

ELEWACJE - gładkie, tynkowane; w nawie oraz prezbiterium płn. i pld. dwuosiove (osie wyznaczone otworami okiennymi); płn. w prezbiterium podzielona na przeszła skarpami. Elewacja wsch. trójosiowa, z płytką niszą na osi i oknami po obu skrajach, również podzielona na przeszła przyporami zakończonymi pulpitowo, nieco poniżej gzymsu (o profilu piętkowym na dwóch uskokach), obiegającego bryłę świątyni i przerwanego jedynie w elewacji zach. wieżą. Elewacja zach., ujęta uskokowymi skarpami, zwieńczona ponad gzymsem koronującym trójkątnym szczytem przerwanym wieżą. Elewacje wieży gładkie, zwieńczone gzymsem koronującym: zach. trójpoziomowa, z portalowym (o płytkim profilu wklęsowym) wejściem na osi w przyziemiu, płyciną w części środkowej i zdwojonymi otworami ostrołukowymi w najwyższym poziomie, powyżej których - na osi - tarcza zegarowa; płn. i pld. z pojedynczymi otworami ostrołukowymi w górnym poziomie, powyżej których otwory okrągłe. Elewacje zakrystii gładkie,

4

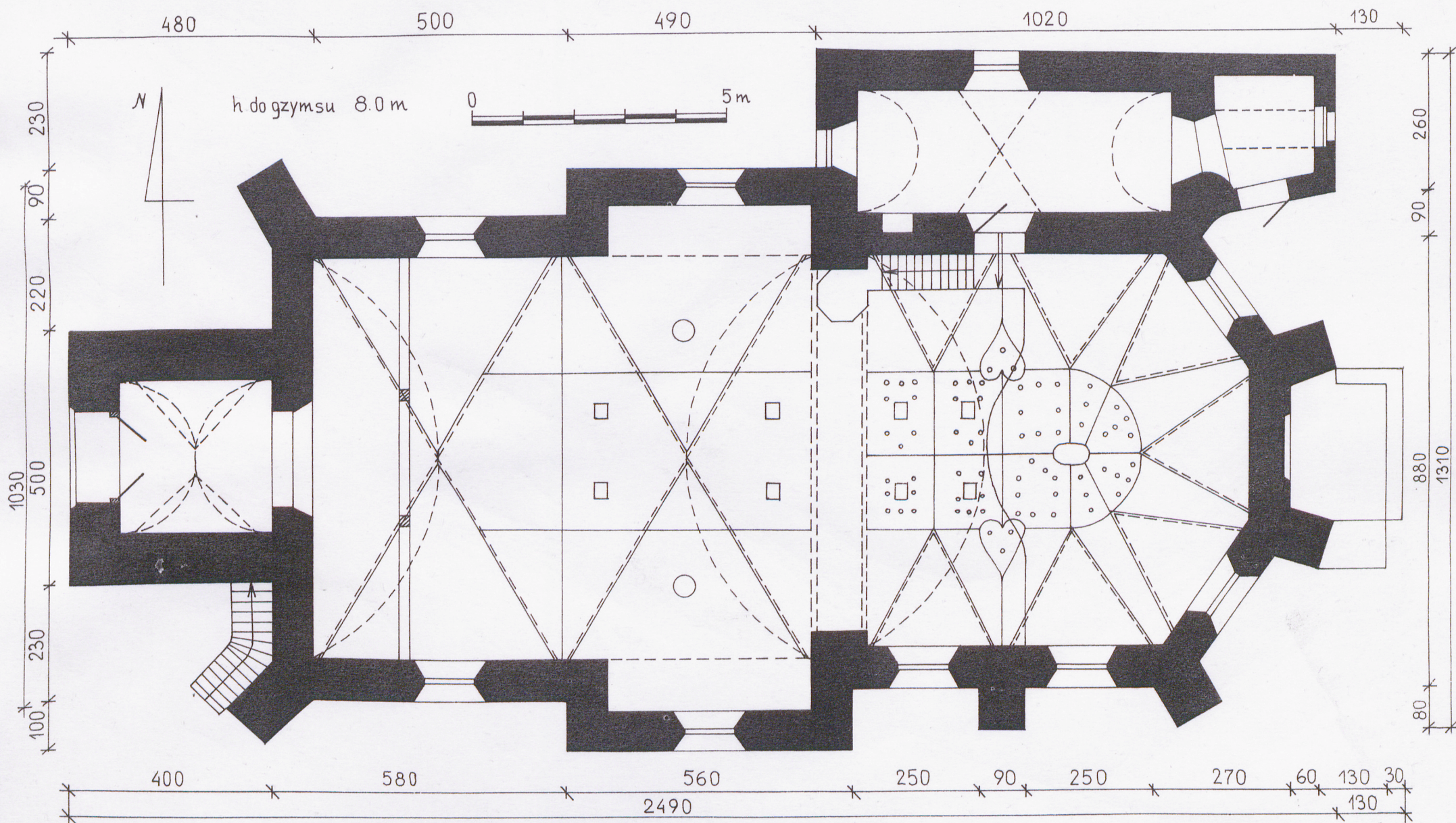
Wkładkę założył:

Maria Mikołajczyk, X 1997 r.

(imie, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów:

WO PSOZ w Sieradzu

1. Miejscowość	Chotów	4. Obiekt (nazwa jak w karcie) KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W. ŚW. MARCINA	5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)
2. Gmina	Mokrsko		cd. opisu, spis fotografii, 8 fotografii
3. Województwo	sieradzkie		

cd. p. 13 - opis:

artykułowane nieregularnie rozmieszczonymi otworami.

WNĘTRZE - jednoprzestrzenne, salowe, pozbawione dekoracji architektonicznej; arkada tęczowa akcentowana gładkim gurtem. Na sklepieniach nawy i prezbiterium dekoracja sztukatorska w typie kalisko-lubelskim o osnowie kratowo-kasetonowej. Pseudożebra o antykizującej ornamentyce (astragal i wole oko) nałożone na krawędzie lunet, tworzące sercowate motywy (w prezbiterium), i dzielące podniebia sklepień na kwatery, zakończone na spływach konsolkami w formie anielskich główek. Płaszczyzny kwater wypełnione rozetami o formach gwiazdzistych (mniejsze w prezbiterium, większe w nawie), a we wsch. przęśle nawy i zach. prezbiterium dodatkowo - prostokątnymi płycinami z pustymi kartuszami herbowymi w labrach. W przęśle zach. empora muzyczna, wsparta na dwóch czworobocznych filarach drewnianych.

WYPOSAŻENIE - barokowe, architektoniczny ołtarz główny, ambona, pięciosekcyjny prospekt organowy z mechanicznym instrumentem muzycznym, na ścianie łuku tęczowego *Ukryżowanie* (prawdopodobnie z belki tęczowej?)

INSTALACJE - elektryczna, odgromowa.

Spis fotografii:

1. Kościół od NW.
2. Kościół od S.
3. Kościół od SE.
4. Kościół od NE z piętrową zakrystią.
5. Prezbiterium od E (z ołtarzem połowym między skarpami).

5

6

Wkładkę założył:

Maria Mikołajczyk, X 1997 r.

(imie, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów:

WO PSOZ w Sieradzu

7.

8.

9.

10.

11.

12.

1. Miejscowość	Chotów	4. Obiekt (nazwa jak w karcie)	5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)
2. Gmina	Mokrsko	KOŚCIÓŁ PARAFIALNY	cd. spisu fotografii, 7 fotografii
3. Województwo	sieradzkie	P.W. ŚW. MARCINA	

cd. spisu fotografii:

<p>6. Zakrystia od NW.
7. Elewacja N kościoła - widok od W.
8. Elewacja E zakrystii.
9. Okno prezbiterialne.
10 - 12. Otwory okienne korpusu nawowego.
13. Elewacja zach. kościoła z wieżą.
14. Górne kondygnacje wieży od W.
15. Hełm wieży zach. - widok od SE.
16. Wejście do wieży - widok od SW.
17. Wejście główne w obramieniu portalowym.
18. Drzwi główne od zewnątrz.
19. Otwór wejściowy na wieżę.
20. Tablica epitafijna w SE ścianie zamknięcia prezbiterium.
21. Spływy pseudożeber z konsolami (nawa).
22. Wnętrze kruchty z głównymi drzwiami wejściowymi.
23. Wnętrze wieży.
24. Wieża - I kondygnacja nadziemna.
25. Wieża - wejście na wieżbę.
26. Fragment więźby dachowej.
27. Drzwi główne od wewnątrz.
28. Dekoracja sztukatorska sklepienia prezbiterium.
29. Arkada tęczowa z gurtem.
30. Fragment sztukaterii w prezbiterium.
31. Spływy pseudożeber w narożniku SE zamknięcia prezbiterium.</p> | <p>32. Sklepienie nawy z dekoracją sztukatorską.
33. Fragment dekoracji sklepienia nawy z plaketkami herbowymi.</p> |
|--|---|

Wkładkę założył: Maria Mikołajczyk, X 1997 r.
(imie, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: WO PSOZ w Sieradzu

14.

15.

16.

17.

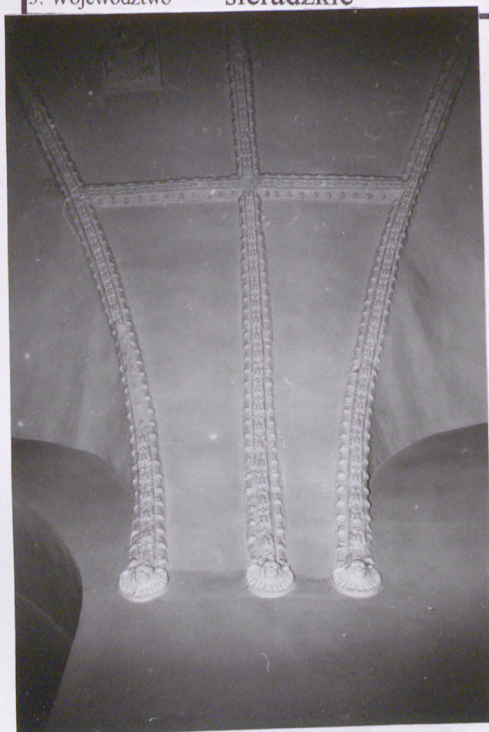

18.

19.

1. Miejscowość	Chotów	4. Obiekt (nazwa jak w karcie)	5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)
2. Gmina	Mokrusko	KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W. ŚW. MARCINA	9 fotografii
3. Województwo	sieradzkie		

21.

22.

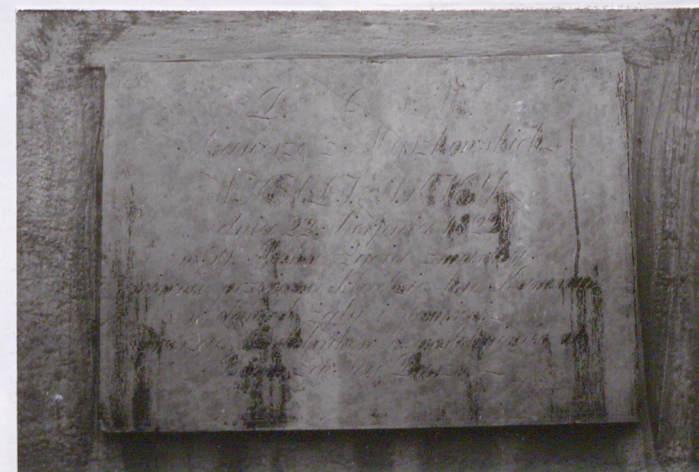

23.

24.

20.

Wkładkę założył:

Maria Mikołajczyk, X 1997 r.

(imie, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów:

WO PSOZ w Sieradzu

25.

27.

26.

28.

1. Miejscowość	Chotów	4. Obiekt (nazwa jak w karcie)	5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)
2. Gmina	Mokrsko	KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W. ŚW. MARCINA	5 fotografii
3. Województwo	sieradzkie		

29.

30.

31.

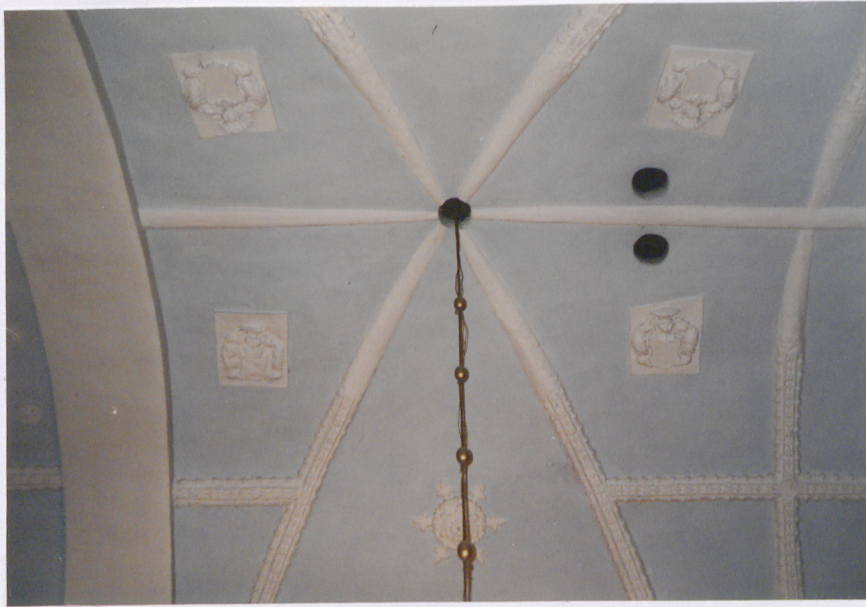
Wkładkę założył:

Maria Mikołajczyk, X 1997 r.

(imie, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów:

WO PSOZ w Sieradzu

32.

33.